

Budgettet for 2011 med overslagsårene 2012-2014

Århus er en by i vækst og en by i udvikling. Beskæftigelsen i Århus har udviklet sig relativt gunstigt i forhold til landsgennemsnittet, blandt andet på grund af erhvervssammensætningen. Den generelle økonomiske afmatning og opbremsningen i de offentlige udgifter kan imidlertid også mærkes i Århus. Kommunen har blandt andet bidraget til sikring af beskæftigelsen gennem vækstpakkerne, der har givet et højt aktivitetsniveau på kommunens anlægsprojekter.

KOMMUNENS ØKONOMI – BALANCEN SKAL FASTHOLDES

Driftsreduktioner

Forligspartierne kan konstatere, at den økonomiske situation i Århus Kommune er ændret siden vedtagelsen af B2010-2013, og at der er behov for nye tiltag for at fastholde den økonomiske balance. Forligspartierne tilslutter sig derfor Magistratens oplæg, der indebærer driftsreduktioner på i gennemsnit 362 mio. kr. årligt.

Forligspartierne lægger ved gennemførelsen af driftsreduktionerne afgørende vægt på at:

- Byrådet påtager sig det fulde politiske ansvar for de nødvendige besparelser. Medarbejdere, ledere, brugere og borgere kan komme med forslag og gode idéer, men i sidste ende er det politikerne, der har ansvaret
- Der skal gennemføres mindst mulige besparelser på kerneopgaver og borgernær service
- Til gengæld skal så stor en del af besparelserne som muligt findes ved effektivisering og afbureaukratisering, og ved at gennemføre besparelser på administrative og tværgående funktioner
- Besparelserne kan også findes ved at gennemgå afdelingernes overordnede organisation, herunder antal ledere og antal ledelseslag, samtidig med at der sikres en rimelig balance mellem nærværende ledelse og ressourcer til borgerrettede opgaver
- Udvælgelsen og gennemførelsen af besparelserne skal ske i en åben og gennemsælig proces, hvor konsekvenserne bliver klart beskrevet
- Det skal være en proces med omfattende inddragelse af medarbejderne og gode muligheder for borgerne til at deltage i den demokratiske proces ved at aflevere forslag til besparelser
- Forslagene må meget gerne rumme idéer til nye måder at udføre en opgave eller service på, og udfordre de opgaver der løses i dag.
- Forslag, der rummer servicereduktioner, skal udformes i dialog med fagligt kyndige på området
- Medarbejdernes ytringsfrihed indgår som et grundvilkår i processen
- De økonomiske rammer skal meldes klart ud, både til og inden for afdelingerne, så der er klarhed over den opgave, der ligger foran

Nogle af disse punkter er uddybet nedenfor.

Proces for driftsbesparelserne

Forligspartierne har lagt vægt på, at de konkrete forslag til besparelser på de enkelte områder bliver kendt så hurtigt som muligt. Formålet er at undgå unødigt utryghed blandt medarbejdere og brugere. Det betyder samtidig, at der vil være bedre tid til at iværksætte de besparelser, der skal have virkning i 2011. Forligspartierne peger derfor på en proces, som afsluttes i januar 2011. Tidsplanen kan ses i bilag 1.

Besparelserne forberedes i en proces ledet af Direktørgruppen. Direktørerne har til opgave at udarbejde en anbefaling til konkret udmøntning af besparelserne indenfor eget område i et tæt samarbejde med de decentrale ledere og medarbejderne. Denne fremgangsmåde er valgt for at sikre, at der i videst muligt omfang bliver taget udgangspunkt i den erfaring og viden, der er i den udførende organisation. I denne del af processen er det forudsat, at anbefalingerne alene behandles i de fora, der oprettes i de respektive forvaltninger under ledelse af den pågældende direktør. Selve processen for, hvordan arbejdet skal gennemføres skal drøftes i hovedMED-udvalget i den enkelte afdeling.

Der skal sikres en åben og demokratisk proces, hvor alle borgere og brugere får mulighed for at komme med konkrete ideer til effektiviseringer og besparelser. Der vil blive oprettet en digital platform, hvor borgere og brugere kan fremsende forslag og ideer. De enkelte forslag vil blive sendt til de respektive forvaltninger. Forslagene vil blive samlet i et idékatalog, som vil indgå i forligspartiernes drøftelse af de samlede besparelser.

Herefter skal direktørerne aflevere en oversigt for de respektive områder, hvori de konkrete anbefalinger til udmøntninger beskrives. Den samlede direktørgruppe vil herefter koordinere beskrivelserne og sikre sammenhængen i disse. Forligspartierne vil herefter drøfte Direktørgruppens samlede anbefaling i december måned, og eventuelle ændringer som følge heraf indarbejdes. Forligspartierne vil på dette tidspunkt kunne vurdere den fortsatte deltagelse i budgetforliget.

Borgmesterens Afdeling udarbejder herefter en indstilling med de tilrettede forslag. Indstillingen vil samtidig indeholde igangsættelsen af en høringsproces af de tilrettede forslag. Indstillingen vil efter behandlingen i Magistraten blive 1. behandlet i Byrådet og sendt videre til økonomiudvalget, hvor der vil være mulighed for foretræde. Efter udvalgsbehandling og foretræde vil økonomiudvalget udarbejde en erklæring.

Forvaltningerne kommenterer de indkomne høringssvar og foretager eventuelle justeringer af forslagene. De kommenterede høringssvar og justerede forslag sendes herefter til Byrådet i et sammenfattende notat fra Borgmesterens Afdeling. I forbindelse med 2. behandling beslutter Byrådet de konkrete spareforslag endeligt.

I processen inddrages kommunes MED-system. De nærmere procedurer drøftes i de relevante fora i MED-systemet.

Udviklingspolitikken

Der har siden 2007 været afsat en central pulje til finansiering af initiativer i medfør af udviklingspolitikken. Der afsættes en central pulje på 10 mio. kr. fordelt med 5. mio. kr. årligt i 2011 og 2012, som kan bidrage til fælles løsninger af særlige situationer, f.eks. flytning af ledere, kompetenceudvikling og tværgående aktiviteter. Såfremt der er behov for yderligere midler til puljen mødes forligspartierne og aftaler finansieringen af en sådan udvidelse.

Fordeling af sparekrav

De samlede driftsreduktioner fordeles som rammereduktioner indenfor de respektive serviceområder. Konkret betyder det, at sektorerne får en forholdsmæssig rammereduktion som vist i bilag 3.

Konkurrenceudsættelse

Forligspartierne peger på, at Direktørgruppen som led i arbejdet med udmøntningen af besparelserne peger på konkrete forslag, der sikrer konkurrenceudsættelse af udvalgte opgaver, som vil bidrage til at realisere de forudsatte besparelser.

Forligspartierne peger desuden på, at der er tale om en reduktion af nettorammerne for den enkelte sektor, med de frihedsgrader det giver for Direktørgruppen i arbejdet med den konkrete udmøntning, herunder også muligheden for at øge indtægter. Dette skal ses i sammenhæng med erhvervslivets vækstmuligheder.

Børn og Unge er på det styrbare driftsområde samlet i én samlet sektor. Forligspartierne vurderer, at der er en balanceret service mellem de enkelte delområder i sektoren, og da det hertil kommer, at taksfastsættelsen på pasningsområdet fordrer, at der ved budgetvedtagelsen tages stilling til fordelingen, er forligspartierne enige om, at reduktionerne fordeles proportionalt på driftsområderne (folkeskolen dagtilbud SFO, FU tandplejen m.v.). Dog vil der fortsat ske en særskilt fordeling af afdelingens andel af besparelsen på administration og tværgående funktioner. Samtidig tilkendegiver forligspartierne, at der ved udmøntning af reduktionerne ønskes fastholdt et uændret forhold mellem udgifterne og taksterne på SFO og dagtilbudsområdet, jf. tidligere beslutning herom.

Tværgående initiativer

Der iværksættes en række tværgående initiativer, som skal sikre besparelser på tværgående administrative udgiftsområder. De tværgående tiltag foreslås gennemført i de kommende år i en proces, der ledes af Direktørgruppen. De tværgående initiativer bidrager til at realisere de administrative besparelser i den enkelte afdeling.

Der er fastsat store administrative besparelser. For det første med henblik på at reducere sparebehovet i forhold til de øvrige kommunale serviceområder mest muligt. For det andet er de fastsat, fordi forligspartierne vurderer, at der er mulighed for at nedsætte det administrative forbrug via en særlig indsats med brug af ny teknologi, effektiviseringer og tiltag på tværs i organisationen. Forligspartierne anerkender, at det administrative personale udfører en betydelig indsats for at sikre sammenhæng og kontinuitet i kommunens opgaveløsning samt en god service, der hvor borgerne møder administrationen.

Konkret er det forudsat, at der gennemføres besparelser indenfor kommunens administrative funktioner for 20 mio. kr. i 2011, 40 mio. kr. i 2012, 60 mio. kr. i 2013 og 75 mio. kr. i 2014 og fremefter. Det svarer i budgetperioden til knap 50 mio. kr. i gennemsnit. Det er som nævnt en markant reduktion indenfor de administrative funktioner i hele organisationen, når besparelsen er fuldt indfaset.

De tværgående initiativer vil berøre de administrative funktioner i bred forstand herunder også centraladministrative opgaver, administrative opgaver på decentralt niveau og borgerrettede administrative funktioner. Når de administrative besparelser er fuldt indfaset i 2014, vil de udgøre mellem 8 og 14 % af de nuværende administrative budgetter alt afhængig af hvilken afgrænsning, der anvendes af de administrative funktioner.

Forligspartierne ønsker at sikre sig, at de administrative besparelser gennemføres som forudsat. Derfor anmodes Direktørgruppen om løbende at føre en oversigt over de realiserede besparelser. Oversigten forelægges forligspartierne.

De tværgående initiativer beskrevet nedenfor vil indgå i realiseringen af besparelserne på de tværgående og administrative funktioner. Forligspartierne er opmærksomme på, at besparelserne på administrative og tværgående funktioner vil betyde, at der vil være reducerede muligheder for at varetage nye opgaver. Forligspartierne er samtidig opmærksomme på, at gennemførelsen af de samlede rammereduktioner vil lægge beslag på det ledelsesmæssige fokus både centralt og decentralt i den kommende periode.

Lønadministration

Byrådet har tidligere besluttet, at Lønhusets opgaver skal udbydes. Århus Kommune skal desuden udbyde anskaffelse af ny IT-løsning til at understøtte lønopgaverne. For at sikre en koordineret og optimal udbudsstrategi på lønområdet har Borgmesterens Afdeling med ekstern bistand fået gennemført en vurdering af forskellige scenarier. Vurderingen anbefaler, at der gennemføres en sammenhængende udbudsproces på lønområdet. Det vurderes, at det største effektiviseringspotentiale opnås ved en samlet aftale, hvor en ekstern samarbejdspartner tager et kontraktligt ansvar for lønopgaver, IT-understøttelse samt effektivisering af arbejdsprocesser.

Den eksterne vurdering anslår et effektiviseringspotentiale, som ligger ud over det forventede provenu der allerede er indarbejdet i budgettet vedr. udbud af kommunens lønadministration. Potentialet knytter sig dels til Lønhusets opgaver, og dels til arbejdsopgaver vedrørende løn- og personaleadministration i alle dele af kommunens organisation. Dette tværgående initiativ skal således formindske ressourceforbruget til administrative arbejdsprocesser både på kommunens institutioner og i administrative enheder. Kontrakt med en ekstern samarbejdspartner vil kunne indgås medio 2011, og effektiviseringspotentialet vil kunne realiseres over en flerårig periode.

Den anbefalede udbudsstrategi indebærer en outsourcing af Lønhusets opgaver. For at opnå det mest effektive samarbejde med en ekstern samarbejdspartner og det størst mulige forbedringspotentiale, bør Lønhusets kompetencer og ressourcer fastholdes i den fremtidige opgaveløsning ved at overgå til samarbejdspartneren. Det forudsættes derfor, at Lønhusets medarbejdere følger opgaverne til ekstern samarbejdspartner.

Det mest fordelagtige eksterne tilbud vil blive vurderet i forhold til udgifterne ved den nuværende opgaveløsning.

De nødvendige investeringer i forbindelse med IT-understøttelse skal finansieres via de løbende afledte gevinster. Da der er tale om et strategisk vigtigt investeringsprojekt med betydning for realisering af effektiviseringsgevinster og tværgående målsætninger for Århus Kommune, kan investeringen driftsfinansieres, jf. indstilling om " Tilpasninger af Århus Kommunes likviditet", som Byrådet vedtog den 24/2-2010.

Forsikringer

Forligspartierne ønsker, at der gennemføres en analyse af alle forsikringer i kommunen med henblik på at sikre de bedste og billigste forsikringsløsninger. Såfremt Århus Kommune kan blive selvforsikret på flere områder, forventer forligspartierne, at udgifterne til forsikring kan reduceres. Forligspartierne forventer, at analysens anbefalinger kan indgå i Direktørgruppens anbefalinger om tværgående initiativer.

Bygninger/ejendomme

Der har tidligere været fremsendt forslag om at samle kommunens fem bygningskontorer eller dele af bygningskontorenes opgaver i en tværgående organisatorisk enhed. Forligspartierne er enige om, at der skal ske en samling af en række opgaver på bygningsområdet.

Forligspartierne ønsker på den baggrund gennemført en undersøgelse, der skal afdække hvilke opgaver, der særligt er egnet til en sådan samling på kort og på langt sigt – samt hvordan grænsesnitfladen i forhold til de forskellige serviceområder bedst kan tilrettelægges indenfor de forskellige alternative løsninger. Undersøgelsen skal indeholde en konkret vurdering af størrelsen af de kortsigtede økonomiske gevinster ved samling af et antal opgaver, f.eks. i form af reduktion i antallet af årsværk. Derudover skal der foretages en skønsmæssig vurdering af mulige mere langsigtede økonomiske gevinster, som f.eks. samdrift af ejendomsfunktioner (facility management) og bedre tværgående prioritering af bygningsmassen. I vurderingerne inddrages betragtninger om realiserbarheden af de økonomiske potentialer.

Undersøgelsen skal være afsluttet således, at samlingen af en række af bygningskontorenes nuværende opgaver kan medvirke til at realisere de tværgående besparelser hurtigt – senest pr 1/1 2013. Forligspartierne bliver forelagt et konkret forslag til samling af bygningskontorerne og den herved opnåede besparelse primo 2011.

Forslaget skal ses i sammenhæng med udbud af håndværkerydelser, som forventes at ville kunne fremmes yderligere med en samling af byggekontorerne.

Presse og kommunikation

Forligspartierne ønsker en effektivisering af kommunikationsområdet og ønsker derfor undersøgt, hvilke dele af Århus Kommunes kommunikationsindsats, der med fordel kan samles på tværs af magistratsafdelingerne og derved opnå synergier, som kan resultere i besparelser via færre kommunikations- og pressemedarbejdere. Effektiviseringen skal ske ud fra hensyn til den kommende ændring af styreformen. Det ønskes samtidig undersøgt, hvordan

der bedst muligt sikres en understøttelse af kommunens såkaldte kanalstrategi, der fastlægger kommunikationsveje over for borgere, brugere og virksomheder.

Annoncering

Århus Kommune bruger i dag knap 14 mio. kr. på annoncering af stillinger og myndighedsinformation. Hovedparten af annoncering sker i printmedier (aviser, fagblade mv.). Det indstilles, at hovedparten af annoncering fra senest 1. januar 2011 flyttes fra printmedier til digitale medier. Det forventes, at der kan opnås besparelser på myndighedsinformation og stillingsannoncer for netto op til 5,5 mio. kr. årligt. Erfaringer fra andre kommuner viser, at en omfattende digitalisering af stillingsannoncer næsten kan halvere udgifterne. Hvad angår myndighedsinformation er der juridiske begrænsninger i forhold til at formidle digitalt jf. oplysningspligt. Aalborg Kommune har dog via udfordringsretten fået statens accept af at digitalisere al myndighedsinformation, men kommunen har endnu ikke valgt at bruge retten. Det er forudsat i opgørelsen af nettobesparelsen, at Århus Kommune kan få en tilsvarende accept.

En mindre del af besparelserne vil blive anvendt til at dække udgifter til drift og udvikling knyttet til Århus Kommunes nye hjemmeside og medarbejderportal.

Indkøb og udbud som tværkommunalt indsatsområde

Der er gennem en årrække arbejdet med at forbedre Århus Kommunes indkøb og udbud af varer og tjenesteydelser. Det er dog vurderingen, at der fortsat er et potentiale på området.

Forligspartierne er derfor enige om, at udpege indkøbs- og udbudsområdet som et særligt tværkommunalt indsatsområde - med reference til Direktørgruppen - med henblik på at hente yderligere effektiviseringer og besparelser indenfor dette.

Det er et vigtigt mål, at kommunikationen og samarbejdet på tværs af afdelingerne styrkes. Det er i den forbindelse også forligspartiernes ønske, at flere udbud og indkøb sker i fællesskab, så behovet for eksterne rådgivere/konsulenter mindskes på bl.a. bygge- og anlægsområdet. Blandt de nye initiativer i indsatsområdet indgår desuden intensiveret fokus på aftaleoverholdelse, målsætninger om færre leverandører samt nye udbud og indkøbsaftaler med henblik på udnyttelse af stordriftsfordele.

Forligspartierne er enige om, at de direkte besparelser afledt af flere og bedre indkøbsaftaler skal forblive på de decentraliserede områder. Det vil medvirke til at de decentrale indkøbsbudgetters reelle købekraft kan fastholdes på trods af den manglende prisfremskrivning som er indarbejdet i budgettet. Besparelser herudover vil indgå i opgørelsen af provenuet afledt af de tværgående initiativer. Det skal bemærkes, at der fortsat er mulighed for lokale indkøb i overensstemmelse med den minimumsgrænse, der er indeholdt i den til enhver tid gældende indkøbspolitik.

Eksterne konsulentydelser

Forligspartierne ønsker en reduktion af Århus Kommunes brug af eksterne konsulentydelser. Hensigten er i stedet - gennem skærpet fokus på mere systematisk opkvalificering samt opsamling og formulering af erfaringer - at interne konsulenter opnår de fornødne kompetencer til at lede komplicerede projekter. Den indsamlede ekspertise forbliver dermed i kommu-

nen, hvorved behovet for eksterne konsulenttydelser kan mindskes. Brugen af eksterne konsulenter skal vurderes konkret i forhold til de enkelte opgaver, idet der kan være tilfælde med stærkt specialiserede opgaver, hvor det kan være hensigtsmæssigt at anvende eksterne konsulenter med særlig ekspertise. Der er målsætningen, at reduktionen af brugen af de eksterne konsulenttydelser er i samme størrelsesorden som reduktionen af de øvrige administrative udgifter.

IT og digitalisering

I forbindelse med arbejdet med Århus Kommunes effektiviseringsstrategi har der været betydelig fokus på øget anvendelse af it og digitalisering for at hente effektiviseringsgevinster.

Der er således igangsat en række projekter for at øge brugen af selvbetjeningsløsninger, fremme automatisering af administrative processer, sikre bedre integration mellem eksisterende it-systemer mv. Herved forventes det, at udgifterne til den kommunale administration kan reduceres uden tilsvarende nedgang i serviceniveauet på de borgernære serviceområder.

Forligspartierne finder det afgørende, at der fortsat holdes fokus på effektiviseringsgevinster indenfor dette område og vil følge udviklingen i regi af effektiviseringsstrategien, herunder udmøntning af en klar kanalstrategi.

Færre restancer gennem øget brug af forudbetaling

Med inspiration fra Kolding Kommune ønsker forligspartierne at igangsætte et analysearbejde med henblik på i videst muligt omfang at gå over til forudbetaling, når borgere og virksomheder handler med kommunen. Erfaringerne fra Kolding viser, at man herved kan nedbringe antallet af restancesager, der er dyre at administrere og til tider må afskrives.

Forligspartierne ønsker også, at analysen vurderer mulighederne for – ligesom Kolding – at oprette en web-butik, hvor borgere og virksomheder i endnu videre omfang end tilfældet er i dag, kan handle digitalt med kommunen.

Også besparelser i 'toppen'

Forligspartierne er enige om, at arbejdet med en kommende ændring af styreformen i Århus Kommune afventer Folketingets behandling af lovforslaget om styreformen og at Magistraten nedsætter en gruppe til at drøfte en ny opbygning af strukturen med en afdeling mindre end i dag. Spørgsmålet om samspillet med kommunens øvrige afdelinger og Kultur og Borger-service afklares i dette arbejde.

I forbindelse med forvaltningernes udarbejdelse af konkrete spareforslag ønsker forligspartierne foretaget en gennemgang af magistratsafdelingernes overordnede organisering med henblik på en vurdering af de generelle referenceforhold. Målet er, at der på alle ledelsesniveauer i Århus Kommune er et passende antal referencer til hver chef, således der sikres en balance mellem behov for nærværende ledelse og ressourcer til borgerrettede opgaver.

Konkret for Magistratsafdelingen for Børn og Unge ønskes især en vurdering af strukturen for så vidt angår områdechefer og de enheder, der refererer hertil.

Med en sådan vurdering af organiseringen af magistratsafdelingerne samt det generelle krav til udgiftsreduktioner på de administrative og tværgående områder - og set i lyset af det kommende arbejde i forbindelse med ændringen af magistratsstyret - finder forligspartierne, at grundlaget for en særskilt evaluering af Børn og Unges organisering bortfalder. Dette gælder dog ikke de dele af evalueringen, som vedrører forældrebestyrelser på dagtilbuds- og fritids- og ungdomsskoleområderne. Organiseringen af forældrebestyrelserne på disse områder vil blive evalueret sammen med evalueringen af ændringerne på skolebestyrelsesområdet.

Udflytning af administrative arbejdspladser

Forligspartierne er enig om, at Borgmesterens Afdeling i samarbejde med Teknik og Miljø tager initiativ til at undersøge muligheden for at opnå besparelser ved udflytning af administrative arbejdspladser fra midtbyen.

Samling af Teknik og Miljø på færre lokaliteter

Forligspartierne bakker op om, at Teknik og Miljø samles på færre lokationer. En samling på færre lokationer vil øge mulighederne for at gennemføre administrative effektiviseringer med mindst mulig effekt på den borgernære service. Forligspartierne ser positivt på en placering sammen med andre organisationer eller virksomheder med henblik på en effektiv lokaleudnyttelse og synergi. Teknik og Miljø afdækker mulighederne i løbet af første halvår 2011.

Øvrige tværgående initiativer

Forligspartierne anmoder endvidere Direktørgruppen om at fremlægge anbefalinger til øvrige initiativer af tværgående karakter, der kan bidrage til opfyldelse af sparekravet i Budget 2011. Det gælder blandt andet eventuelle muligheder for at effektivisere via samling af opgaver i servicefællesskaber herunder HR-området.

Direktørgruppens anbefalinger til besparelser på administrative og tværgående funktioner fremsendes til Byrådet samtidig med de øvrige anbefalinger.

Elementer fra effektiviseringsstrategien

Byrådet har fået udarbejdet en effektiviseringsstrategi, der blev tiltrådt på byrådsmødet den 25. august 2010. Forligspartierne finder, at en række af de konkrete effektiviseringstiltag skal iværksættes. Konkret ønsker forligspartierne at pege på en gennemgang af budgetmodeller samt opdelingen i styrbare og ikke-styrbare udgiftsområder (jævnfør nedenfor), mens de øvrige tiltag bør overvejes i det videre arbejde med tværgående initiativer.

Budgetmodeller

Byrådet har gennem årene vedtaget en række budgetmodeller, der har til formål at sikre et uændret serviceniveau, når udviklingen i behovene - bl.a. som følge af demografien - ændrer sig. Som følge af udviklingen lægger budgetmodellerne beslag på en stor del af det økonomiske råderum.

På den baggrund anmoder forligspartierne Borgmesterens Afdeling om en grundig gennemgang af samtlige budgetmodeller. Gennemgang skal sikre, at modellerne får et serviceeftersyn bl.a. med hensyn til fordeling mellem faste og variable udgifter samt deres incitamentsstruktur, objektivitet og gyldighedsområde. Gennemgangen skal endvidere indeholde forslag

til at indregne stordriftsfordele eller effektiviseringsgevinster ved modeller, hvor der sker betydelige stigninger i befolkningen. Gennemgangen skal også indeholde en beskrivelse af konsekvens af ændringer i modellen i forhold til budgetmål m.v. Endelig skal gennemgangen indeholde forslag til forskellige måder at præsentere konsekvensen af budgetmodellerne, samt afklare den politiske stillingtagen i forbindelse med budgetfremlæggelsen. Konkret skal gennemgangen således vise, hvordan en fuld eller delvis imødekomme af modellernes ressourcetilpasninger påvirker de økonomiske nøgletal såfremt modellernes forudsætninger indarbejdes i budgetforslaget i forskelligt omfang.

Forligspartierne anmoder Borgmesterens Afdeling om at foretage den konkrete gennemgang af modellerne i samarbejde med magistratsafdelingerne samt om at fremlægge en samlet fremstilling af gennemgangen og de ovenfor omtalte forslag efter drøftelser med Direktørgruppen. Det samlede materiale - der skal tage højde for eventuelle tilpasninger, der besluttes som led i finansieringen af de 362 mio. kr. - skal fremlægges for forligskredsen i foråret 2011. Forligspartierne anmoder om, at der allerede ved budgetlægningen for 2012 indarbejdes forskellige præsentationer af de økonomiske konsekvenser af de gældende modeller i Magistratens budgetforslag for 2012. De justeringer, der i øvrigt må følge af gennemgangen indarbejdes først efter ændringerne har været forelagt for Byrådet.

Styrbare og ikke-styrbare udgifter

De ikke-styrbare udgiftsområder udgør en betydelig del af de kommunale driftsudgifter. Enkelte dele af de ikke-styrbare udgifter er endvidere rubriceret som serviceudgifter, og dermed underlagt den statslige styring af de kommunale driftsudgifter og underlagt sanktionslovgivningen. Det er endvidere erfaringen, at en vis grad af styrbarhed giver et større incitament til at forsøge at styre udgiftsudviklingen – også på områder, der i langt overvejende grad betragtes som ikke-styrbare. Omvendt er det formentlig afgørende for den økonomiske ansvarlighed, at man kun bliver gjort ansvarlig for det, man rent faktisk har mulighed for at styre enten direkte eller indirekte.

På den baggrund anmoder forligspartierne Borgmesterens Afdeling om frem til foråret 2011 at udarbejde en gennemgang af samtlige ikke-styrbare udgiftsområder i et samarbejde med de relevante magistratsafdelinger. Gennemgangen har til formål at beskrive i hvilket omfang de respektive ikke-styrbare udgiftsområder indeholder element af styrbarhed/påvirkelighed. Borgmesterens Afdeling anmodes om at fremlægge anbefalinger til eventuelle justeringer i afgrænsningen af de ikke-styrbare udgiftsområder herunder alternative muligheder såsom:

- Alternative modeller, hvor områder defineres som delvist styrbare, sådan som det aktuelt er tilfældet indenfor medfinansieringen af sundhedsudgifterne.
- Anvisning af centrale styrbare elementer, der har stor betydning for størrelsen af de ikke-styrbare udgifter - som f. eks. graden af en aktiv beskæftigelsesindsats.
- Centrale nøgletal, der i særlig grad er velegnede til at vise, om bevillingspraksis i forhold til de ikke-styrbare udgifter i Århus Kommune er i tråd med eksempelvis praksis i de øvrige 6-byer.

Anbefalingerne fremlægges med henblik på, at eventuelle ændringer kan behandles i forbindelse med budgetlægningen for 2012.

Forligspartierne ønsker, at Offentlig Privat Partnerskab (OPP) bør indgå i overvejelserne, hvad angår anlæg, drift, vedligehold og finansiering af letbanen og Marselistunnel og lignende større trafikale anlægsprojekter.

Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø fremlægger et konkret oplæg hertil inden sommerferien 2011.

Reduktion i sygefraværet

Siden 2007 har der været stor fokus på at få nedbragt sygefraværet i Århus Kommune med igangsætning af den helhedsorienterede indsats mod sygefravær samt indførelse af de fælles minimumstandarde for opfølgning på sygefravær. Indsatsen har haft en markant positiv effekt på sygefraværet. Sygefraværet i Århus Kommune ligger dog fortsat over niveauet i nogle af de større nabokommuner (Randers, Horsens og Silkeborg kommuner).

Der er stadig stor fokus på nedbringelse af sygefraværet, bl.a. igennem kontinuerlig forbedring og revidering af kommunens minimumstandarde. Derudover bliver der evalueret på, hvilke indsatsområder, der er størst økonomisk potentiale i at beskæftige sig med, herunder både på forebyggelse og symptombehandling på det korte og det lange sygefravær. Det er vurderingen, at sygefraværet kan reduceres yderligere i de kommende år. På baggrund af opgørelse over sygefraværet i 1. halvår 2010 forventes der et yderligere fald i antal fraværsdage i 2010 og dermed et fald i udgifterne. Dette fald forventes at modsvare den økonomiske effekt af de allerede indarbejdede statslige effektiviseringstiltag vedrørende sygefraværsområdet på 5 mio. kr. årligt.

Med udgangspunkt i udviklingen i sygefraværet i perioden 2007-2010 samt sygefraværnsniveauet i sammenlignelige nabokommuner er det vurderingen, at sygefraværet i perioden 2011-2014 årligt kan reduceres med gennemsnitligt ca. 0,4 dag pr. fuldtidsansat. Forventningen er dermed, at sygefraværet i 2014 og frem gennemsnitligt ligger 1,7 dage under 2010-niveauet.

Det potentielle råderum kan hermed opgøres til 4,0 mio. kr. i 2011, 8,0 mio. kr. i 2012, 12,0 mio. kr. i 2013 og 16,0 mio. kr. i 2014 og frem.

Forligspartierne er enige om at udmønte den økonomiske konsekvens af den forventede reduktion i sygefraværet. Besparelsen fordeles mellem magistratsafdelingerne efter deres andel af rammen for styrbare udgifter. Forbedringer udover de udmeldte beløb forbliver indenfor de respektive afdelingers rammer.

Ingen prisfremskrivning i 2013 og 2014

Forligspartierne er enige om ikke at foretage prisfremskrivning af hovedart 2 og 4 (varer og tjenesteydelser) i årene 2013 og 2014, hvilket har været gældende praksis siden budget 2004. Der opnås herved en besparelse på 16 mio. kr. i 2013 og 32 mio. kr. i 2014. Magistratsafdelingerne kan frit vurdere, om budgetreduktionen omsættes til konkrete besparelser via lavere budgetter til materialekøb, tjenesteydelser m.v., eller om reduktionen hentes ind via f.eks. effektiviseringer af driften.

Integrationsindsatsen

Forligspartierne er enige om, at der udarbejdes en redegørelse for integrationsindsatsen og den dertil hørende økonomi.

Anlægsreduktioner

Forligspartierne tilslutter sig Magistratens vurdering af det nødvendige i en reduktion af anlægsbudgetterne med 175 mio. kr. årligt. Forligspartierne ønsker samtidig at fastholde vækstpakkerne, der gennem et højt investeringsniveau er med til at fastholde aktivitet og beskæftigelse i Århus Kommune. For at undgå en unødigt opbremsning i anlægsaktiviteten har forligspartierne lagt vægt på allerede nu at udpege hvilke konkrete anlægspuljer og anlægsprojekter, der skal udskydes, således at alle øvrige projekter kan fortsætte uden forsinkelser. En oversigt over de udskudte puljer og projekter kan ses i bilag 4. Forligspartierne forudsætter herudover, at der fortsat kan sikres en opfyldelse af pasningsgarantien, og at den nødvendige udbygning finansieres af den pulje til "Skoleudbygning i forbindelse med byudvikling", der er afsat i 2010.

Forligspartierne har så vidt muligt neutraliseret anlægspuljer, der endnu ikke er fordelt, med henblik på at minimere behovet for at reducere konkret planlagte projekter. Reserver i perioden 2011-2014 til fremtidige investeringer, herunder anlægsbufferen i 2014 er således neutraliseret fuldt ud. Det samme er en afsat reserve i 2011 til skoleudbygning i forbindelse med byudvikling. Denne reserve blev afsat i forbindelse med ekstraordinære store jordsalgsindtægter i årene 2005-2007. I forlængelse heraf er også kommunens reserve til fremtidige jordkøb reduceret med i alt 150 mio. kr. i perioden 2011-2014. Endelig er 87 mio. kr. af de ikke fordelte kvalitetsfondsmidler i 2014 neutraliseret. De øvrige udskydelser vedrører konkret planlagte projekter, og nogle af de udskudte anlægsbeløb vedrører projekter, som medarbejdere, brugere eller andre har planlagt og set frem til at få realiseret. Det er imidlertid nødvendigt at udskyde en række projekter i den nuværende økonomiske situation.

Forligspartierne ønsker at igangsætte en revurdering af det fremtidige investeringsbehov i Århus Kommune. Vurderingen skal danne baggrund for udarbejdelsen af en ny langsigtet investeringsplan. Forligspartierne anmoder derfor Magistraten om – som en del af budgetforslaget for 2012-2015 – at fremlægge et oplæg til fremtidigt investeringsniveau samt finansiering heraf. Forligspartierne ønsker, at der i forbindelse med B2012-2015 kan træffes beslutning om fastlæggelsen af det fremtidige investeringsniveau samt ikke mindst tilvejebringelsen af finansieringen heraf. Det skal være første skridt i udarbejdelsen af en ny langsigtet investeringsplan. Det forudsættes, at en sådan plan forberedes, således at planen kan endeligt vedtages i forbindelse med B2013. De projekter, der er udskudt fra 2011-2014, skal indtænkes i denne plan. Desuden skal midlerne til jordkøb vurderes i forbindelse med udarbejdelsen af planen. Hvis det viser sig, at de afsatte midler til jordkøb i 2011-2014 er utilstrækkelige, skal eventuelle yderligere midler drøftes i sammenhæng med planen.

Gældsafvikling

Forligspartierne har med de nævnte reduktioner sikret den fremadrettede balance i kommunens økonomi. Forligspartierne er herudover enige om, at gælden hurtigst muligt skal nedbringes, så de midler, der nu går til betaling af renter, i stedet kan kanaliseres over til service til gavn for borgerne. Forligspartierne ønsker derfor at påbegynde afviklingen af gælden indenfor en kort årrække. Forligspartierne er enige om, at eventuelle forbedringer i forbindelse med regnskabet for 2011 anvendes til gældsnedbringelse.

Forligspartierne anmoder derfor Borgmesterens Afdeling om at udarbejde forslag til, hvordan man over en årrække kan nedbringe gælden og sikre positive renteindtægter. Som en del af arbejdet anmodes Borgmesterens Afdeling om at udvikle forslag til gældsbegreber, herunder sammenhængen med de tidligere forudsatte afdrag på de investeringer, der er finansieret via besparelser på driften ("driftsfinansierede anlæg").

Forslagene fremlægges af Borgmesterens Afdeling inden sommerferien 2011, således at de kan behandles af Byrådet i forbindelse med budgetlægningen for 2012 og efterfølgende år.

SERVICEOMRÅDERNE – FORTSAT UDVIKLING

Børn og unge-området

Kostordninger

Forligspartierne finder det afgørende, at børnene i Århus kommunens dagtilbud har mulighed for at få et sundt og nærende frokostmåltid. Der er derfor enighed om at tiltræde den fremsendte indstilling fra Børn og Unge, herunder de foreslåede takster samt den anviste finansiering.

Folkeskolerne

Forligspartierne ønsker at fastholde den positive udvikling på folkeskoleområdet i retning af afbureaukratisering, kvalitet i ledelse og et professionelt råderum for lærerne. Samtidig ser forligspartierne gerne en forøgelse af undervisningstimetallet for folkeskolelærerne i Århus Kommune. Med henblik på at dette kan indgå i realiseringen af de kommende budgetreduktioner anmodes forvaltningen - efter drøftelse med de relevante organisationer - at komme med forslag til realiseringen heraf.

Byrådet lægger afgørende vægt på, at der fremover fortsat er fokus herpå og ønsker i forbindelse med kvalitetsrapporterne at få forelagt status for udviklingen for den enkelte skole samt for hele kommunen.

ABA-projektet

Forligspartierne har noteret sig de positive erfaringer fra ABA-projektet (Applied Behaviour Analysis - anvendt adfærdsanalyse), og ønsker på den baggrund erfaringerne fra projektet inddraget som en del af den samlede indsats overfor børn med autisme. Dette vil især gælde for rådgivningsarbejdet. Der afsættes ikke midler til permanentgørelse af ABA, men de 8 børn som har indgået i projektet vil modtage et tilpasset ABA-tilbud frem til og med 4. kl., hvor børnene er færdige med at benytte SFO, samtidig med at børnene fortsat inkluderes med almindelig støtte (hvilket matcher den overordnede integrationshensigt med ABA).

Udgiften hertil udgør 2,5 mio. kr., som finansieres gennem 1,3 mio. kr. oprindeligt afsat til evaluering af MBU samt 1,2 mio. kr. fra omprioriteringer inden for rammen til specialpædagogiske aktiviteter.

Grønne og sociale projekter på Århus High School

Forligspartierne er enige om at indføre en fireårig forsøgsordning med grønne og sociale projekter for 10. klasserne på Århus High School. Tilbudet er tænkt som et supplement til

den nuværende erhvervspraktik. Forsøget med Grønne- eller Sociale projektforløb skal gennemføres i et tværmagistratligt samarbejde mellem Borgmesterens Afd., Afdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse, Børn og Unge og Teknik og Miljø. De enkelte magistratsafdelinger forpligter sig til at bistå Århus High School med at finde relevante samarbejdspartnere, bl.a. ved at facilitere kontakten mellem skolen og virksomheder, institutioner og organisationer med en passende profil.

Grønne guider

Børn og Unge tilføres 1 mio. kr. årligt til finansiering af udgiften til grønne guider.

Sundhedsområdet

Velfærdsteknologisk vækstpulje

Forligspartierne er enige om at afprøve og udbrede ny arbejdskraftbesparende teknologi samt nye samarbejds- og organisationsformer indenfor alle kommunens serviceområder med det formål at aflaste medarbejderne og give mere tid til borgernær service og omsorg.

Forligspartiernes vision er at skabe et teknologimiljø i Århus Kommune, hvor der i et samarbejde mellem en række aktører etableres en stærk platform for udvikling af teknologi til anvendelse i den kommunale sektor.

Der er allerede med Fremsyn for Ældre afsat 86 mio. kr. til at afprøve ny teknologi i 860 plejeboliger. Erfaringerne indhentet fra afprøvning af ny teknologi i plejeboligerne skal evalueres i 2012.

Århus Kommune deltager i en række udviklingsprojekter finansieret af bl.a. ABT-fonden. Forligspartierne opfordrer alle aktørerne til at deltage og medfinansiere. Sundhed og Omsorg bedes medio 2011 fremsende en status på forbrug, udvikling og effekt på dette vigtige indsatsområde for at understøtte fortsat fokus på området. Som grundlag for denne status bedes magistratsafdelingerne samtidig beskrive deres indsats i forhold til til at indføre borgernær teknologi.

Sundhedsområdet - forstærket indsats

Forligspartierne ønsker en sundhedssatsning indenfor alle kommunens serviceområder. Det skal ske ved at øge sundhedsindsatsen i kommunens almindelige opgavevaretagelse. Det er indenfor kommunale kerneydelser, at kommunen for alvor kan gøre en forskel på sundhedsområdet således at de kommunale tilbud drejes i en mere sundhedsfremmende retning.

Borgernes sundhed anser forligspartierne som påvirket af den måde kommunen tilrettelægger sit almindelige tilbud til borgerne på, da det er i dagligdagen, at sundhed skal fremmes.

Forligspartierne ønsker derfor at forbedre borgernes sundhedstilstand og gennemføre en langsigtet satsning på sundhedsområdet ved at intensivere sundhedsfremme og forebyggelse i kommunens service. Der skal i højere grad arbejdes med

- Aktiverende hjemmehjælp og genoptræning
- Systematisk bevægelse i skoler og dagtilbud
- Bedre mulighed for aktiv transport
- Flere tilgængelige rekreative områder

- Sundhedstilbud i beskæftigelsesindsatsen, psykiatrien og den sociale indsats

Disse indsatser skal først og fremmest målrettes de svageste borgere uanset aldersgruppe. For at forebygge sygdom hos de socialt dårligt stillede, lægger forligspartierne vægt på, at sundhedsindsatsen tænkes sammen med den sociale indsats.

Magistratsafdelingerne anmodes om at indarbejde en forstærket sundhedsindsats i budgetmålene for 2012.

Forligspartierne foreslår, at Sundhed og Omsorg i samarbejde med de øvrige magistratsafdelinger fremlægger en ny sundhedspolitik for Byrådet inden sommerferien 2011. Direktørgruppen udgør styregruppen for arbejdet. Initiativerne i sundhedspakken finansieres som udgangspunkt indenfor budgetrammen hos de respektive magistratsafdelinger, idet sundhedsindsatser generelt betragtes som værende en del af den almindelige opgavevaretagelse.

Endelig ønsker forligspartierne, at Borgmesterens Afdeling i samarbejde med Sundhed og Omsorg følger den omlægning af kommunernes medfinansiering på sundhedsområdet, som Regeringen har varslet. I den forbindelse kan der - alt afhængig af hvordan omlægningen tilrettelægges - være behov for at udarbejde en fremtidig styringsmodel, der understøtter aktiviteter, der aflaster medfinansiering af sundhedsudgifter til regionen.

Balance på sundhedsområdet

Sundhed og Omsorg har i en indstilling beskrevet nogle budgetudfordringer på sundhedsområdet. Det er en opgave for Sundhed og Omsorg at sikre fokus på de svageste målgrupper og som udgangspunkt understøtte, at de ressourcestærke grupper så vidt muligt er selvhjulpne. Forligspartierne ønsker derfor, at træning og hverdagsrehabilitering får større vægt i planlægning af den samlede indsats på ældreområdet. Erfaringer fra andre kommuner viser, at der er et stort potentiale på området.

Forligspartierne er enige om, at det tidligere ikke-styrbare område "vederlagsfri fysioterapi" gøres styrbart og til gengæld får Sundhed og Omsorg det fulde budget svarende til en finansiering på 3 mio. kr. årligt, som sikrer balance på sundhedsområdet. De resterende 0,6 mio. kr. finansieres indenfor Sundhed og Omsorgs område.

Omsorgshoteller

Antallet af ældre borgere i Århus Kommune stiger markant de kommende år. Samtidigt udskrives borgerne hurtigere fra både somatiske og psykiatriske afdelinger på hospitalerne. Borgere med blandingsdiagnoser og komplekse belastninger, fysisk, psykisk og socialt, stiller store krav til en tværfaglig rehabiliteringsindsats.

Det foreslås derfor, at Århus Kommune opretter et nyt korttidspladstilbud – benævnt omsorgshotel – på Vikærgården. Det nye tilbud skal bidrage til at give borgerne mulighed for at blive i eget hjem så længe som muligt via en intensiv, koordineret og tværfaglig rehabilitering på døgnbasis. Pårørende skal tænkes ind i det nye koncept for omsorgshotellerne, så der vil være mulighed for, at de pårørende kan overnatte og tilbringe dagen sammen med borgeren.

Selve ombygningen af Vikærgården er indeholdt i udmøntningen af moderniseringsfase III, etape 2, og kan tages i brug i løbet af 2013. Der afsættes 5 mio. kr. årligt fra 2013 og frem. Forligspartierne ønsker at Sundhed og Omsorg snarest muligt og inden omsorgshotellet står klar igangsætter intensiv hverdagsrehabilitering. Sundhed og Omsorg måler effekten på reduceret forbrug til pleje, praktisk hjælp og plejeboliger og dermed effekten i forhold til målet om øget selvhjulpethed.

Fremsyn for Ældre (moderniseringsplan) og ændrede finansieringsregler

I forbindelse med budgetforliget for 2010 blev der med Fremsyn for Ældre 2010-2020 skabt optimale rammer for, at plejeboligerne i Århus kan fremtidssikres, ligesom der blev skabt rammer for gode servicearealer, hvor samvær og omsorg samt træning og arbejdsmiljøet er i højsæde. Konkret blev der blandt andet afsat midler til modernisering af 8 utidssvarende plejehjem i perioden 2010-2014.

Forligspartierne er enige om at fastholde målsætningerne i Fremsyn for ældre 2010-2020 - herunder at planens aktiviteter implementeres fuldt ud i kommende plejeboligprojekter i takt med at den nødvendige finansiering hertil kan anvises. I den forbindelse er forligspartierne enige om, at eventuel udmøntning af fremtidige anlægsreserver samt kvalitetsfondsmidler kan drøftes i forhold til ældreområdet. Forligspartierne tager dog samtidigt de ændrede finansieringsregler til efterretning, og vil på den baggrund anmode Sundhed og Omsorg om at udarbejde en indstilling til Byrådet med forslag til en revideret moderniseringsplan, som er tilpasset de nuværende økonomiske rammer på området. Såfremt regeringen sænker grundkapitalindskuddet igen, vil der dog således også skulle ske en revurdering. Forligspartierne lægger i den forbindelse vægt på, at planen sikrer 'mest mulig modernisering for pengene' samt indeholder den nødvendige fleksibilitet, såfremt grundkapitalindskuddet igen nedsættes.

Plejeboliger og sundhedscenter på havnen

I forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2010 med tilhørende aftale om Fremsyn for Ældre 2010-2020 blev det besluttet, at igangsætte en foranalyse omkring et sundhedscenter og 200 plejeboliger på havnen.

Forligspartierne anmoder Sundhed og Omsorg om at fremlægge denne foranalyse senest til maj 2011. I forbindelse med foranalysen ønskes gennemført en redegørelse for mulighederne for dels eksterne finansieringsbidrag, dels opprioritering af andre plejeboligprojekter, idet forligspartierne forudsætter, at boligarealet skal realiseres indenfor rammerne af de gældende salgsvilkår på De bynære Havnearealer. Sundhed og Omsorg anmodes om at udarbejde denne redegørelse i samarbejde med Borgmesterens Afdeling.

Handicapkørsel

Sundhed og Omsorg har fremsendt forslag til kvalitetsstandarder 2011. Det fremgår, at der er et forventet merforbrug til handicapkørsel. Forligspartierne er enige om at opretholde handicapkørslen på det nuværende høje serviceniveau (tilbud om 200 kørsler/år). Der afsættes 5 mio. kr. årligt til formålet. Desuden normaliseres taksterne i forhold til andre kommuner i Region Midtjylland. Hertil kommer en omlægning af kørselsordningerne, så kørselsordninger ud over lovgivningsmæssige krav fjernes.

Socialområdet

Som led i budgetforliget for 2010-2013 blev området for udsatte familier, børn og unge og voksenhandicapområdet tilføjet et betydeligt budgetløft suppleret med en beslutning om række omlægninger og effektiviseringer af den eksisterende indsats. Baggrunden herfor var et markant udgiftspres - særligt på det specialiserede socialområde - som også gjorde sig gældende i landets øvrige kommuner. Presset på det sociale område fortsatte dog herefter, hvorfor Byrådet med indstillingen 'Styrkelse af økonomistyringen på socialområdet', i februar 2010, vedtog en række yderligere opbremsningsinitiativer.

Udover de vedtagne egenfinansieringsbidrag i forbindelse med budgetforliget for 2010 og de byrådsvedtagne opbremsningsinitiativer, har Socialforvaltningen herudover iværksat en række yderligere opbremsningstiltag med henblik på at skabe balance i økonomien fra 2011, hvorefter det er forvaltningens mål at påbegynde afvikling af sektorens gæld i 2012.

I regeringsaftalen om kommunernes økonomi for 2011 fremgår det, at der er brug for opbremsning og tilpasning af udgifterne på det specialiserede socialområde. Yderligere fremgår det, at den enkelte kommunalbestyrelse indenfor lovgivningens rammer har ansvaret for at styre og prioritere opgaveløsningen og økonomien på området, idet området er styrbart på linje med de øvrige kommunale serviceområder.

Forligspartierne påtager sig det ansvar, som er angivet i regeringsaftalen, ligesom det anerkendes, at Socialforvaltningen er udsat for et betydeligt efterspørgselspres og samtidig er i fuld gang med at tilpasse forbruget til de økonomiske rammer, Byrådet har besluttet at tildele området.

Som anført i budgetforliget for 2010, er det således fortsat forligspartiernes opfattelse, at socialfaglig ansvarlighed og økonomisk ansvarlighed ikke er hinandens modsætninger. Indsatsen på det specialiserede socialområde er styrbar, hvorfor forligspartierne bakker op om den nødvendige tilpasning af serviceniveauet på socialforvaltningens serviceområder - herunder behovet for fokus på løsninger, der er såvel omkostningseffektive som socialfagligt forsvarlige samt en stram og løbende økonomistyring og -opfølgning. Sidstnævnte vil forligspartierne blandt andet følge via den kvartalsvise afrapportering vedr. forventet regnskab på det specialiserede socialområde, som er indført fra og med 2010.

Med vedtagelsen af de driftsreduktioner, som besluttes med nærværende budgetforlig, øges de økonomiske udfordringer for socialområdet. I lyset af det eksisterende udgiftspres, og med henblik på at give Socialforvaltningen rimelige forudsætninger for udmøntningen af de besluttede driftsreduktioner, er forligspartierne enige om, at der på reserven afsættes en buffer i form af en merudgiftsreserve på 32 mio. kr. i 2011 og 16 mio. kr. i 2012. Reserven udmøntes til socialområdet i forbindelse med regnskabet for 2011, ligesom der i forbindelse hermed – grundet forventningerne til udviklingen i handicappede ældre og finansieringen af merudgifterne hertil – endvidere foretages en kompenserende rammekorrektion med virkning fra 2011 og frem.

Såfremt regnskabsresultatet for socialområdet ikke tilsiger en fuld udmøntning af den afsatte reserve, er forligspartierne enige om at anvende restbeløbet til ekstraordinær gældsafvikling for kommunen jf. særskilt afsnit herom.

Forligspartierne er opmærksomme på, at serviceniveauet for bostøtte til voksne med handicap vil blive tilpasset som beskrevet i indstillingen "Efterspørgselspres på voksenhandicapområdet". Hertil kommer, at de øvrige serviceområder i socialforvaltningen tilsvarende er under betydeligt pres, som uvægerligt vil føre til servicereduktioner, idet flere borgere skal have et tilbud inden for en uændret økonomisk ramme.

Den sociale rammeaftale for 2011

Forligspartierne tilslutter sig anbefalingen fra Kontaktudvalget den 27. august 2010 om, at der gennemføres en generel reduktion af taksterne, som hver driftsherre gennemfører ved reduktion af de bagvedliggende udgiftsbudgetter med 5 %. Takstreduktionen gælder som et gennemsnit for den enkelte driftsherres samlede takstbærende tilbud.

Besparelserne knyttet til takstreduktionerne anvendes til Socialforvaltningens udmøntning af mindreudgiftsreserven vedr. den sociale rammeaftale for 2011 på 15,2 mio. kr. årligt, som blev afsat i forbindelse med budgetforliget for 2010. De resterende nettobesparelser – som er skønnet til henholdsvis 31 mio. kr. årligt for Socialforvaltningen og 11 mio. kr. årligt for Børn og Unge – vil indgå i de pågældende afdelingers udmøntning af de generelle driftsreduktioner.

Opprioritering af indsatsen vedr. ældre handicappede samt snitfladeanalyse

Opgavefordelingen mellem Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse og Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg er på en række områder meget tæt forbundet. Organiseringen understøtter dog ikke i alle tilfælde en hensigtsmæssig og helhedsorienteret brug af ressourcerne.

Forligspartierne ønsker på den baggrund, at den samlede snitflade mellem de to afdelinger analyseres med henblik på, at et forslag til eventuel ændring af opgavefordeling og finansieringsansvar - og eventuel ændret organisering - kan implementeres i forlængelse af analysen, som forudsættes gennemført i 2011. Analysen gennemføres med reference til en styregruppe bestående af repræsentanter fra de to magistratsafdelinger og Borgmesterens Afdeling. Såvel indhold som den nærmere organisering af analysearbejdet skal dog samtidigt ses i sammenhæng med det arbejde som i øvrigt måtte blive igangsat med henblik på forberedelse af kommunens organisering fra 2014 og frem.

Snitfladen vedr. botilbud og bostøtte til handicappede borgere over 67 år skal udgøre en del af analysen, idet området i dag er organiseret således at visitation af ydelserne som hovedregel sker i Sociale Forhold og Beskæftigelse, mens udgiften finansieres af Sundhed og Omsorg. Området har oplevet en kraftig udgiftsvækst som følge af stor tilgang af ældre handicappede, hvorfor de samlede udgifter til indsatsen i Sundhed og Omsorg forventes at ligge på ca. 40 mio. kr. i 2010 - svarende til merudgifter i størrelsesorden 22-23 mio. kr. i forhold til afdelingens oprindelige budget til indsatsen.

Med henblik på at sikre kvalitet i en af kommunens kerneopgaver, og fastholde fokus på de svageste ældre, er forligspartierne på den baggrund enige om at opprioritere indsatsen for de ældre handicappede med godt 23 mio. kr. årligt fra 2011 og frem.

Opprioriteringen finansieres via Århus Kommunes andel i ældrepakken - henholdsvis 12,9 mio. kr. i 2011, 12,6 mio. kr. i 2012, 12,4 mio. kr. i 2013 og 12,9 mio. kr. i 2014 og frem - som hermed anvendes til fordel for en gruppe af de allersvageste ældre. Restbeløbet finansieres af fremrykning fra 2014 af effektiviseringer i Sundhed og Omsorg for 10 mio. kr. årligt. I 2010 finansieres opprioriteringen fra reserven vedrørende ældrepakken via Sundhed og Omsorgs tillægsbevilling.

For så vidt Sundhed og Omsorgs udgifter til området i 2011-2013 ikke kan holdes indenfor en samlet ramme svarende til det forventede udgiftsniveau i 2010, så er forligspartierne endvidere enige om, at der foretages en kompenserende regulering i forbindelse med regnskabsaflæggelsen herfor. Finansieringen hertil tilvejebringes ligeligt fra Sociale Forhold og Beskæftigelse, opsamling på reserven vedrørende afvigelser på de ikke-styrbare udgiftsområder samt Sundhed og Omsorg. Med henblik på at dæmpe udgiftsvæksten mest muligt i perioden frem mod 2014 - og da området for kommunen som helhed er styrbart - skal forligspartierne samtidig anmode om, at de to afdelinger i fællesskab aftaler en proces for revision og udvikling af nye og billigere alternative tilbud.

Teknik og miljøområdet

Kollektiv trafikplan

Forligspartierne er enige om at tilvejebringe den nødvendige finansiering til gennemførelse af den nye kollektive trafikplan, som blev vedtaget på byrådsmødet den 25. august 2010 - herunder den besluttede forøgelse af rammen for Kollektiv Trafik på 9,6 mio. kr. i 2011 og 19,2 mio. kr. i 2012 og frem. Hermed er der skabt rammer for at Århus fortsat kan have en attraktiv kollektiv trafikbetjening, som samtidigt er mere miljørigtig, effektiv og afstemt efter passagergrundlaget i de enkelte områder af kommunen.

Forligspartierne er herudover enige om, at der fra puljen til udvikling af kollektiv trafik hentes i alt 40 mio. kr. til finansiering af nedennævnte engangsudgifter:

- Nødvendige anlægsomkostninger på ca. 6 mio. kr. i forbindelse med implementering af trafikplanen (nye endestationer, busluser, skiltning m.v.), samt engangsudgifter til bl.a. information/markedsføring på ca. 4 mio. kr.
- Til dækning af den økonomiske ubalance i Kollektiv Trafik indtil trafikplanen træder i kraft, afsættes en ramme på 15 mio. kr.
- I en tre-årig indkøringsperiode fra trafikplanens ikrafttræden i 2011 og indtil den fulde indtægtsmæssige effekt af trafikomlægningen kan forventes opnået i løbet af 2014, afsættes en ramme på i alt 15 mio. kr.

Den nye trafikplan træder i kraft sommeren 2011. I første halvår 2014 bliver Byrådet præsenteret for en samlet evaluering af trafikplanens konsekvenser for såvel økonomi som kundetilfredshed m.v.

Videreførelse af klimaindsatsen

Forligspartierne ønsker at videreføre og videreudvikle indsatsen i 2012 og 2013 for, at Århus som bysamfund skal være CO₂-neutral i 2030.

Forligspartierne er enige om, at det fremadrettet især er nødvendigt at nytænke kommunens rolle i forhold til at katalysere, involvere og motivere en række nye aktører. Baggrun-

den herfor er, at Århus Kommune kun har direkte indflydelse på ca. 25 % af CO₂-udledningen. De øvrige 75 % ligger uden for kommunens direkte indflydelse – og fordrer således, at andre aktører indgår som bærende kræfter i indsatsen – blandt andet via indgåelse af klimapartnerskaber.

Med henblik på at videreføre indsatsen efter Klimaplan 2010-2011 afsættes 7,5 mio. kr. årligt fra og med 2012.

Herudover reserveres de midler, som Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø har anvist som mulig finansiering af den fremadrettede klimainsats, til udmøntning i forbindelse med Klimaplan 2012-2013.

Forligspartierne er endvidere enige om, at der af midlerne til klimainsatsen reserveres midler til realisering af erhvervsfremmeinitiativer indenfor energi, klima og miljø i Erhvervsplanen. Forligspartierne lægger endvidere vægt på, at Teknik og Miljø fortsat undersøger alternative muligheder for at finansiere klimainsatsen og realisere klimamålsætningen. En sådan mulighed er eksempelvis ESCO-projekter, hvor finansiering af energirenoveringer og indhøstning af besparelser er samlet i en virksomhed (Energy Services Company) eller et partnerskab. Forligspartierne ser overordentligt positivt på sådanne projekter, idet de dog forudsættes gennemført med neutral likviditetsmæssig virkning for kommunen.

Grønne områder

Århus Kommune har i flere årtier arbejdet med gårdrydninger og har ad den vej skabt fine rekreative rum i mange af byens karréer. Meget tyder på, at behovet for at gennemføre gårdrydninger efterhånden er i aftagende. Samtidig er der et stigende behov for at sikre grønne byrum.

Forligspartierne er derfor enige om, at en anvendelse af midlerne til grønne byrum vil være til større gavn for byens borgere. Der skal derfor fra 2012 og frem disponeres 1,2 mio. kr. af de afsatte gårdrydningsmidler til fremme af børnevenlige grønne områder. De resterende 0,6 mio. kr. af gårdrydningsmidlerne kan anvendes til energirenoveringer af boliger.

Herudover er forligspartierne enige om at afsætte 7,5 mio. kr. i 2011 til flere træer på gader og i byrummet.

Klimatilpasning i Århus midtby - sikring mod oversvømmelse

Forligspartierne er enige i behovet for at sikre Midtbyen mod oversvømmelser, og at projektet skal gennemføres i tidsmæssig og projektmæssig tilknytning til Multimediehuset.

Forligspartierne er samtidig enige i, at der ikke kan foretages en meningsfuld afgrænsning af interessenter med henblik på at oprette et digelav eller lignende. Finansieringen af projektet skal derfor ske ved afkast af fjernvarmeforsyningens fri egenkapital fra og med 2012, ved bidrag fra Århus Vand A/S samt med et restbeløb vedrørende frilægningen af Århus Å.

Forbedret vedligeholdelse af kommunevejene

Forligspartierne ser med bekymring på, at kommunens vejkapital er faldende. Det viser sig blandt andet ved, at der de senere år er udført færre nye belægninger, og en stadig større

del af budgettet anvendes til forudgående arbejder, inden der kan lægges nye slidlag. Problemet forstærkes af, at trafikbelastningen, herunder den tunge trafik, er stigende.

For at bremse den negative udvikling er forligspartierne enige om at opprioritere vedligeholdelsen af kommunens veje og cykelstier - inkl. driften af nedklassificerede statsveje - og forøge den økonomiske ramme hertil med i alt 30 mio. kr. i 2011 og 2012 samt 20 mio. kr. i 2013 og 2014. Heraf skal 2,5 mio. kr. årligt reserveres til serviceforbedringer i forhold til cykelstierne.

Med den opprioriterede indsats kan den begyndende nedbrydning af kommunens veje standses.

Vintertjenesten

Set i lyset af sidste års ekstraordinært hårde vinter, er forligspartierne enige om at give vintertjenesten et løft i 2011 og 2012 med henblik på at morgentrafikken kan tilgodeses i større omfang og fremkommeligheden for alle trafikantgrupper i øvrigt kan øges. Der afsættes på den baggrund 6 mio. kr. årligt til området i 2011 og 2012. Beløbene finansieres af afkast af fri egenkapital i den kommunale fjernvarmeforsyning vedrørende 2009, 2010 og 2011. Forligspartierne er endvidere enige om at foretage en evaluering af de første erfaringer forud for teknisk budget 2013-2016, samt at der i den forbindelse tages stilling til en eventuel videreførelse af ordningen.

Forligspartierne er endvidere enige om, at eventuelle mindreforbrug i regnskaberne for 2011 og 2012 kan overføres til 2013 og 2014.

Ophævelse af stilladsafgiften

Forligspartierne er enige om at ophæve arealafgiften for byggepladsindretninger (den såkaldte stilladsafgift) fra og med 2011. Dog således at opkrævning af afgift for ophængning af reklamer på stilladser samt brug af indtægtsgivende P-pladser fortsætter. Forligspartierne er i forlængelse heraf samtidigt enige om at kompensere Teknik og Miljø for indtægtstab på 2,2 mio. kr. årligt.

Arealafgiften trådte i kraft den 1. april 2008. Siden er byggeriet blevet hårdt ramt af den økonomiske krise, og for at fremme og stimulere byggeriet har afgiften været suspenderet i 2009 og 2010.

Parallelt med dette har byggeriets parter ved Haandværkerforeningen og Dansk Byggeri udtrykt vilje til at fortsætte dialogen med kommunen og politiet. Den fælles målsætning er således at fastholde den positive effekt, som afgiften har haft for tilgængeligheden og trafikafviklingen - ved at udvikle regelsættet for brugen af vejarealer til byggepladsindretning.

Ungdomsboliger

Århus skal være en international studieby. Et middel til at sikre dette mål er gode ungdomsboliger. Forligspartierne ønsker i den forbindelse at fastholde et højt niveau for tilgangen af ungdomsboliger.

I 2009-2010 blev der skabt mulighed for at bygge 375 ungdomsboliger årligt. Forligspartierne ønsker tilgangen af nye ungdomsboliger opretholdt i 2011 og efterfølgende år. Dette mål kan dels opnås ved omprioritering fra familieboligkvoten, dels ommærkningen af eksisterende familieboliger, og endelig via udlejningsaftaler. Ommærkningen og udlejningsaftaler af centralt beliggende boliger kan tilvejebringe op til 50 af disse boenheder.

Forligspartierne forudsætter, at Teknik og Miljø udmønter målsætningen i samarbejde med boligforeningerne, så den kan indarbejdes i fremtidige kvoteplaner.

Det kommunale brand- og redningsberedskab

Forligspartierne er enige om, at en permanent løsning vedrørende deltidstyrkerne i det kommunale brand- og redningsberedskab for 2012 og frem søges tilvejebragt i forbindelse med den førstkomende revision af den risikobaserede dimensionering af brand og redningsberedskabet i Århus Kommune, som foreligger ved årsskiftet 2010/2011.

Erhvervs- og beskæftigelsesområdet

Forligspartierne er enige om, at der gennem et fortsat konstruktivt samarbejde mellem erhvervsorganisationer, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner m.fl. skal fokus på Århus som en erhvervsvenlig by, hvor viden indenfor fremtidens teknologier skaber vækst og innovation på områder som energi, miljø, IT m.v. - områder hvor Århus har styrkepositioner i den globale konkurrence.

95 % målsætningen

At gennemføre en ungdomsuddannelse er af afgørende betydning for unges muligheder på fremtidens arbejdsmarked - og for de unges muligheder for at indgå som aktive medborgere. Samtidig er uddannelse en helt central faktor for udvikling af fremtidens velfærdssamfund.

I Århus kommune har vi en målsætning om at 95 % af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2013. Det er en ambitiøs udfordring, der fordrer en bredspektret indsats, hvor alle relevante parter samarbejder.

I dag påbegynder 90 % af en ungdomsårgang en ungdomsuddannelse. De seneste opgørelser viser, at 86 % forventes at gennemføre. De unge, der i dag ikke gennemfører en ungdomsuddannelse, er såvel børn og unge fra bogligt svage familier, især drenge og særligt tosprogede drenge, som unge med forskellige vanskeligheder.

Forligspartierne er enige om, at indfrielse af målsætningen kræver en ekstraordinær indsats. Det handler om at udvikle nye veje til at foregribe og vende den sociale og etniske skævhed, der skaber ulige muligheder for uddannelse. Det handler også om at sikre en stærk koordinering og effektiv udnyttelse af ressourcerne internt i kommunen og i samarbejdet med vigtige eksterne aktører, herunder erhvervslivet og ungdomsuddannelser.

En række indsatser trækker i den rigtige retning. En kommende fælles handleplan fra Magistratsafdelingen for Børn og Unge og Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse skal fastholde fremdrift og videreudvikle det målrettede arbejde. Indenfor de respekti-

ve rammer skal eksisterende indsats suppleres med en bred vifte af initiativer, der skaber grundlag for at realisere 95 % målsætningen.

Initiativerne vil have fokus på både det lange seje træk og på "overhalingsporet", hvor der nu og her satses på målrettet på initiativer med umiddelbar effekt.

Initiativerne skal dække både den generelle indsats for alle unge og særlig tilrettelagte indsats for unge, der er i risiko for ikke at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Endvidere rettes indsatsen mod unge under 25 år, der ikke har en ungdomsuddannelse.

Handlingsplanen udarbejdes med inddragelse af Århus Uddannelsesråd, Vejledningsfagligt Forum, Det lokale Beskæftigelsesråd samt ErhvervsKontaktUdvalget og forelægges forligspartierne til godkendelse.

Bl.a. følgende områder vil indgå i udarbejdelsen af handleplanen:

- Erfaringer fra unge som er i risiko for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse indtænkes i indsats (unge-camps)
- Styrket ungeinddragelse og forældresamarbejde
- Særligt 10. kl. forløb i samarbejde med erhvervsuddannelser
- Deltagelse i KL-partnerskabsprojekt om helhedsorienteret og tværgående ungeindsats
- Udvikling af et uddannelses- og vejledningshus
- Tilbud til unge med handicap via Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse
- Forebyggelse af frafald på ungdomsuddannelserne

I realiseringen af målsætningen vil tilbud hos Produktionsskoler, VUC, Ungdomsskolen og Daghøjskoler også blive inddraget.

Digital refusion af sygedagpenge

På grund af forsinkelser i udviklingen af NemRefusion, og dermed manglende driftserfaringer med systemet, har det ikke været muligt at foretage en faglig vurdering af det statslige effektiviseringsforslag vedr. digital refusion af sygedagpenge. Forligspartierne er på den baggrund enige om, at udmøntningen heraf skal afvente et tilstrækkeligt grundlag, og at effektiviseringsgevinsten indtil da forbliver på reservekontoen.

Arkitektur- og designhus (AND)

Iværksættelse af Center for Arkitektur, Ny Teknologi og Design – AND blev besluttet i forbindelse med budgetforliget for 2010. Der er herefter arbejdet med afklaring af projektets organisering og indhold.

Forligspartierne er enige om, at opgaven forankres i Teknik og Miljø, og at man herfra varetager projektledelse og dialog med projektets interessenter. Borgmesterens Afdeling, Kultur og Borgerservice samt Sociale forhold og Beskæftigelse bidrager til initiativet.

Event- og brandingpulje

For at styrke "citybrandingen" af Århus samt skabe events, der kan understøtte ambitionen om at blive Europæisk Kulturhovedstad i 2017, så er der behov for at gøre Eventpuljen permanent.

Via den nuværende, men midlertidige pulje, har det bl.a. været muligt at hverve eller gennemføre Sculpture by the Sea, U21 i fodbold, fejringen af Dronningens fødselsdag, Tall Ships Races, internationale sejlerarrangementer, Classic Car Race, Cirkus Summarum, forsøg med digitale pyloner ved byens indfaldsveje samt støtte til realisering af byens nye turiststrategi.

Af den midlertidige bevilling resterer der kun 350.000 kr., som skal dække alle større events i byen i de kommende år.

Som del af implementeringen af Århus Kommunes erhvervsplan vil der ultimo 2010 blive iværksat en byprofileringsproces med henblik på at udvikle en stærk kommunikationsplatform for Århus. Som del af processen vil der blive udarbejdet en eventstrategi, som udgør den overordnede ramme for udmøntning af event- og brandingpuljen.

På baggrund heraf besluttes det at gøre Event- og brandingpuljen permanent med en årlig bevilling på 5 mio. kr. hvoraf 1 mio. kr. som hidtil øremærkes til realisering af byens turiststrategi.

Kulturområdet

Århus Bymuseum i Den Gamle By

Århus Bymuseum har haft vanskeligt ved at indsamle finansiering til etablering af en ny permanent udstilling til den ny udstillingsbygning i Carl Blochs Gade. Dette har bevirket, at de nye rammer endnu ikke benyttes optimalt.

Det er væsentligt for Århus at have et museum, der formidler byens historie og identitet. Forligspartierne er enige om at give nyt liv til Århus Bymuseum. Dette skal ske i rammerne af Den Gamle By. Efter forbillede af den succesfulde sammenlægning mellem Dansk Plakatumuseum og Den Gamle By ønsker forligspartierne, at alle Århus Bymuseums funktioner overgår til Den Gamle By medio 2011.

Kultur og Borgerservice vil, på baggrund af en konkret aftale med de involverede parter, i foråret 2011 fremsende en indstilling omkring den endelige konstruktion samt tidspunkt for fusion.

Det forventes, at de nuværende lokaler i Carl Blochs Gade 28 kan fraflyttes fra primo 2012.

Den Gamle By vil i overensstemmelse med rapporten "Undersøgelse vedr. Bymuseets fremtidige placering og organisering, herunder muligheden for samarbejde ml. Arkiv, Bibliotek og Museum" i løbet af en etableringsfase skulle etablere faciliteter, der sikrer en varetagelse af Århus Bymuseums funktioner. Det er således væsentligt, at Århus bys historie sikres en selvstændig profil.

Europæisk Kulturhovedstad 2017

Europæisk Kulturhovedstad er et vigtigt satsningsområde.

Forligspartierne er enige om fortsat at understøtte bestræbelserne på at gøre Århus til Europæisk Kulturhovedstad i 2017.

Forligspartierne er enige om at reservere værdien af ejendommen "Carl Blochs Gade 28" til frie midler i forbindelse med 2017-satsningen. Der er i foråret 2010 blevet foretaget en mægler vurdering af bygningerne og arealerne. Det er mæglerens vurdering, at bygningerne og arealerne repræsenterer en værdi af ca. 22 mio. kr. Med denne reservation er opsparingen til Århus Kommunes finansielle bidrag til satsningen af Århus Kommune som kulturhovedstad påbegyndt. Ved budgetlægningen for 2012 udvides anvisningen af finansiering. Denne reservation skal desuden tages i betragtning i forhold til den nedenfor nævnte analyse af de frie kulturmidler. Af det forventede salgsprovenu på 22 mio. kr. afsættes således 4 mio. kr. i alt (1 mio. kr. årligt) til frie kulturmidler i årene 2011-2014 med henblik på at styrke Århus' bestræbelser på at blive Europæisk Kulturhovedstad i 2017.

Nyt stadsarkiv i Århus

I de fleste større byer findes der et stadsarkiv, der tager sig både af de lovpligtige kommunale arkivalier og de ikke-lovpligtige private arkivalier. I Århus findes der ikke noget midtbyarkiv for de private arkivalier, hvilket betyder, at en stor del af den specifikke Århus historie og kulturarv går tabt.

I 2008 blev der udarbejdet en rapport "Byarkivar i Århus". Heri skitseres forskellige modeller for etablering af et by- eller stadsarkiv i Århus. I rapporten opgøres det samlede udgiftsniveau ved etablering af et stadsarkiv til ca. 6,2 mio. kr. Efterfølgende har Borgmesterens Afdeling i rapporten "Analyse af arkivopgaven i Århus Kommune" kortlagt det nuværende ressourceforbrug i Magistratsafdelingerne i forhold til arkivopgaven. Det nuværende ressourceforbrug til opbevaring og håndtering af kommunale arkivalier beløber sig i alt til 1,68 mio. kr.

Forligspartierne er enige om at påbegynde etableringen af et stadsarkiv i Århus. I lyset af den nuværende økonomiske situation er det imidlertid ikke muligt at etablere den fulde model, som den er skitseret i rapporten fra 2008.

Forligspartierne er enige om at afsætte 2,795 mio. kr. (årligt) til driften af et nyt stadsarkiv samt 0,84 mio. kr. (i 2011) til etableringsudgifter.

Udgiften finansieres delvist via det nuværende ressourceforbrug til opbevaring og håndtering af kommunale arkivalier på 1,68 mio. kr. i overensstemmelse med ovennævnte rapport fra Borgmesterens Afdeling. Forligspartierne er således enig om at afsætte yderligere 1,105 mio. kr. (årligt) i øget driftsudgift samt 0,84 mio. kr. (i 2011) til anlæg af et stadsarkiv.

En oplagt placering for et stadsarkiv i Århus kunne være Erhvervsarkivet. Dels har Erhvervsarkivet en bygning af arkitektonisk høj værdi i Vester Allé, der tilmed har egnede læsesale og arkivmagasiner, dels har Erhvervsarkivet et fjernarkiv i Skejby. Endelig vil der være oplagte synergimuligheder med vidensdeling og samarbejde mellem Erhvervsarkivet og et stadsarkiv. En mulighed er derfor at etablere et såkaldte kommunalt § 7 stadsarkiv og at

indgå en samarbejdsaftale med Erhvervsarkivet. Ovenstående udgiftsniveau er således under forudsætning af, at der kan indgås en aftale med Erhvervsarkivet.

MGK-center i Århus

Århus har gode mulighed for at blive værtskommune for det kommende MGK Østjylland (Musikalsk Grundkursus). Kunstrådets Musikudvalg under Kulturministeriet har udarbejdet en evaluering af de Musikalske Grundkurser i Danmark. Evalueringen anbefaler en ny centerstruktur med 1 fælles center for Østjylland. MGK Østjylland skal dække et væsentligt større område end det nuværende MGK Århus og skal kunne optage cirka det dobbelte antal elever (55-65).

Driftsudgifterne til de kommende MGK-centre finansieres af Kulturministeriet, men det er en forudsætning, at værtskommunen finder og finansierer egnede lokaler.

Århus Musikskole mangler egnede lokaler i Århus Midtby – dels til den almindelige musikskolevirksomhed, dels i forbindelse med den forventede etablering af et MGK Østjylland.

Den mest oplagte placering vil være i Officersbygningen i tilknytning til Musikskolens nuværende lokaler og administration. Ombygningen af Officersbygningen i 1980'erne tog højde for denne anvendelse.

Den del af Officersbygningen, Musikskolen ikke råder over i dag, rømmes helt eller delvist i forbindelse med ibrugtagning af Godsbanen – forventeligt januar 2012. I beslutningerne omkring etablering af Godsbanen er det forudsat, at der oppebæres en indtægt ved den del af Officersbygningen, Musikskolen ikke råder over i dag, på 620.000 kr. årligt.

Forslaget forudsætter, at Kulturhus Århus' nuværende kontorer rømmes til fordel for lokaler på Godsbanen.

Forligspartierne er enige om at afsætte 0,62 mio. kr. (årligt fra 2012), således at Musikskolen og Festugen får Officersbygningen til rådighed.

Udvidelse af Moesgaard Museum

Det er forudsat, at de samlede anlægsudgifter til etablering af en ny museumsbygning ved Moesgaard Museum kan finansieres uden offentlige anlægstilskud.

Såfremt det som forudsætning for igangsætning af byggeriet måtte vise sig, at der bliver behov for et mindre offentligt anlægstilskud som supplement til bidrag fra fonde m.v., og såfremt staten yder tilskud til byggeriet, er forligspartierne enige om at yde et kommunalt tilskud svarende til statens. Tilskuddet forventes i givet fald at blive i form af et huslejetilskud.

Analyse af de frie kulturmidler

Århus markerer sig i stor udstrækning både lokalt, nationalt og internationalt ved afholdelse af store årligt tilbagevendende festivals - festivals, som byen ønsker at fastholde.

Mange af disse begivenheder har imidlertid ingen fast offentlig driftsstøtte, og arrangørerne søger derfor år efter år støtte fra de frie kulturmidler. Der er således gennem årene opstået en "tilsandingsproblematik" af de frie kulturmidler, hvor en stigende andel af disse anvendes til disse tilbagevendende begivenheder, og dermed begrænses mulighederne for nye initiativer.

Forligspartierne er enige om, at der i foråret 2011 nedsættes en arbejdsgruppe i Kultur og Borgerservice med det formål at analysere "tilsandingsproblematikkerne". Partierne er endvidere enige om at afsætte 1 mio. kr. om året i perioden 2011-2014 til dette formål

Analysen skal bl.a. belyse omfanget af årligt tilbagevendende ansøgninger fra kulturinstitutioner og større kulturarrangementer til puljerne forårsaget af, at institutionerne/foreningerne er helt uden fast årlig kommunal driftsstøtte eller kun modtager kommunal driftsstøtte i begrænset omfang. Analysen skal inddrage en vurdering af de frie midler, der forventes anvendt i forbindelse med Århus' bestræbelser på at blive Europæisk Kulturhovedstad i 2017.

Analysen skal desuden undersøge, om der via en omlægning af procedurerne for puljeudmøntning – f.eks. færre ansøgningsrunder – kan ske en administrativ forenkling

Styrkelse af bibliotekernes mediekøbskonto

Folkebibliotekerne skal som en af de væsentlige demokratiske vidensinstitutioner være i stand til at tilbyde hele paletten – lige fra litteratur og musik til film og spil. Det er vigtigt, at bibliotekerne både kan tilbyde den populære litteratur og titlerne med appel til mindre målgrupper. Endvidere skal bibliotekerne kunne tilbyde borgerne en bred vifte af medieformer, lige fra et bredt udvalg af trykte medier til faste og netbårne digitale medier.

Bibliotekerne i Århus har gennem en årrække oplevet et pres i forhold til ressourcerne til indkøb af bøger og andre medier, dels via bortfald af statens Centralbiblioteks-tilskud dels som følge af den manglende fremskrivning af midler til indkøb.

Forligspartierne er på den baggrund enige om at styrke bibliotekernes mediekøbskonto med 1 mio. kr. årligt fra 2011 og frem.

Ibrugtagning af Multimediehuset

Multimediehuset bliver Århus' nye demokratiske mødepunkt, der inviterer og åbner sig mod byen og verden. Multimediehuset bliver det nye hovedbibliotek med optimale rammer for inspiration, læring og kultur. Multimediehuset opføres efter de skrappeste energikrav, hvilket understreger, at huset skal være med til at understøtte Århus Kommunes mål om at blive CO2 neutral i 2030.

Multimediehuset tages i brug ultimo 2014.

Ibrugtagningen vil afføde omkostninger til bygningsdrift og vedligehold, drift og vedligehold af Havnepladserne, indholds- og aktivitetssiden i Multimediehuset, herunder åbningstid (bibliotek), samt borgerrettede aktiviteter på havnepladserne.

Forligspartierne er enige om, at de direkte afledte udgifter til drift og vedligehold af henholdsvis Multimediehuset og Havnepladserne håndteres i forbindelse med den tekniske budgetlægning for 2012.

I forhold til de aktivitetsafhængige udgifter er forligspartierne enige om at drøfte disse i forbindelse med budgetdrøftelserne for 2012 i overensstemmelse med beskrivelse i indstillingen "Multimediehuset og Havnepladserne – drift, vedligehold og aktiviteter".

Aktivt foreningsliv

Århus Kommune har et ønske om at motivere flere til at tage aktivt del i byens foreningsliv. Århus er en by i vækst, og derfor vil der være et stigende behov for flere faciliteter, oprettelse af nye foreninger og behovet for lokaletilskud øges. For at sikre overensstemmelse mellem politikken og økonomien og gode rammer for foreningslivet skal behovet for forøgelse af lokaletilskudskontoen undersøges med henblik på at indgå i budgetdrøftelserne for 2012.

Forudsætning

Det er en forudsætning for de borgerlige partiers deltagelse i budgetforliget, at der er en for partierne tilfredsstillende løsning omkring konkurrenceudsættelse.

Socialdemokraternes Byrådsgruppe

Socialistisk Folkepartis Byrådsgruppe

Venstres Byrådsgruppe

Det Konservative Folkepartis Byrådsgruppe

Dansk Folkepartis Byrådsgruppe

Det Radikale Venstres Byrådsgruppe